

Het ensemble als concept

Jochem Braat (synthesizer en elektronica) en Wilco Oomkes (accordeon) spelen via K[h]AOS, een nieuw initiatief van Asko|Schönberg voor jonge musici in de voorstelling *Salam* van het Noord Nederlands Toneel en Club Guy & Roni. Deze voorstelling is in september in reprise op het Nederlands Theater Festival te zien.

Jochem Voor mij was het de eerste keer dat ik meedeed aan een project van deze omvang. Mijn achtergrond is jazzpiano, dus ik ben gewend om niet te weten wat ik over twee maanden te doen heb. Nu wist ik ineens een jaar van tevoren al dat ik in de eerste maanden van 2018 bij wijze van spreken de huur kon betalen, dat is nieuw voor mij. David Dramm, de muzikaal dramaturg van *Salam* heeft me gevraagd voor het project.

Wilco Mijn afstuderen aan het conservatorium in Den Haag heb ik vanwege *Salam* een tijdje uit moeten stellen. Ik vond dat ik deze kans niet mocht laten lopen. Omdat ik me met veel meer dan alleen klassieke muziek bezig houd, ben ik altijd een beetje een buitenbeentje geweest op het conservatorium. Maar voor dit project was het juist een voordeel dat ik in meer dan alleen klassieke muziek geïnteresseerd ben. Mijn masterresearch ging over het mengen van hedendaagse muziek en theater.

Zo'n eerste keer op tournee vond ik best heftig. Als muzikant ben je als eerste in het theater aanwezig voor je soundcheck en ieder moment kan er een beroep op je gedaan worden. Pas wanneer ik thuis in bed stapte, kon ik tot rust komen.

J Toeren is op zich leuk, maar eigenlijk ook heel saai. Je zit natuurlijk de hele dag in zo'n theater, en bent vooral veel aan het wachten. Gelukkig kon ik het voor mezelf interessant houden, er waren tijdens het spelen telkens nieuwe mogelijkheden om te verkennen.

W We hebben vaak binnen een thema kunnen improviseren, maar er stond ook veel vast. In 'Jewish Bach' speelde ik een stuk met Maya Fridman (cello), dat veel vrijheid bood; het enige dat vast stond was dat het in D mineur was en wat het laatste akkoord moest zijn.

J Ik ben jazzpianist, maar het werd al snel duidelijk dat er geen piano of vleugel op het podium ging passen. Toen ben ik de analoge synthesizers ingedoken. Daar was ik al een tijdje mee bezig in mijn eigen band, maar nog niet in opdracht. Regisseur Guy Weizman zei vaak: ik wil zo'n soort geluid, en dan begon voor mij het zoeken. Ik heb door de tour mijn instrumenten echt heel goed leren kennen. Maar het blijft lastig: soms draai je maar aan die knoppen, maar vind je het geluid dat je net daarvoor maakte nooit meer terug.

W Ik herinner me van jou een lijst met iets van vijftig settings. Je was zo vaak aan het zoeken in je aantekeningen, of dan zat je na afloop een uur te programmeren.

J Binnen hetzelfde thema was er echt veel ruimte te blijven zoeken naar het juiste geluid. Ik ben mijn spel echt door blijven ontwikkelen tijdens de toernee. Het gawe aan die analoge synths is ook dat je ieder geluid in elk ander geluid kan omvormen.

W Wat ik fijn vond aan K[h]AOS waren de energie en het fanatisme. Bij Asko|Schönberg spelen natuurlijk ook jonge mensen, maar het is anders als je allemaal jong bent. Je bent

minder bezig met randzaken, zoals een sociaal leven. En ik merkte dat de muzikanten, maar ook de componisten niet bang waren om buiten de geijkte kaders te denken. Iedereen durfde inclusief te werken en wilde grenzen overschrijden.

J Het interessante aan K[h]AOS is dat het, hoewel ik het helemaal met Wilco eens ben, ook compleet het tegenovergestelde kan zijn. Asko|Schönberg is als ensemble niet conceptueel, al speelt het wel vaak conceptuele muziek. K[h]AOS neemt het ensemble als concept. Een stel computerprogrammeurs zouden ook zomaar KHAOS kunnen zijn, als het concept daarom vraagt.

W Dat is ook het idee van een beweging, of een community. Het ensemble kan inspringen naar gelang het concept vraagt. Het bestaat pas twee jaar, maar ik denk dat het in elk geval al heel veel mooie connecties opgeleverd heeft. Ik heb zelf veel geleerd over andere muziekculturen, over stramienen en regels van verschillende disciplines. Dat waardeer ik nu achteraf meer dan tijdens het project.

Volgend jaar is er in elk geval een nieuwe voorstelling van Club Guy & Roni en het Noord Nederlands Toneel, *Brave New World 2.0*.

J Hebben ze jou al gevraagd?

W Het is waarschijnlijker dat ze jou vragen. Ik denk dat het erg veel in de richting van elektronische muziek zal gaan.